

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1XEObd/9/2017
Identifikačné číslo spisu:	6209200163
Dátum vydania rozhodnutia:	14.09.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6209200163.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti povinnému: L. L., trvale bytom U. č. XX, o vymoženie 547,70 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 5Er/110/2009, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17CoE/107/2012-59 z 31. mája 2012, takto

rozhodol:

Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.

Povinný m á voči oprávnenej n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 5Er/110/2009-41 z 5. decembra 2011 rozhodol o zastavení exekúcie, vedenej na základe rozhodcovského rozsudku, ktorý bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 57 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v spojení s § 45 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase rozhodovania súdu (ďalej len „ZoRK“). Konštatoval, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu (zmluvu o spotrebiteľskom úvere), podľa ktorej oprávnená (veriteľ) je dodávateľom a povinný (dlžník) spotrebiteľom. V zmluve dojednaná rozhodcovská doložka spôsobuje podľa názoru súdu hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom, a to v neprospech spotrebiteľa. Takáto rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa zároveň prieči dobrým mravom a aj výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom.

2. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 17CoE/107/2012-59 z 31. mája 2012 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 219 ods. 1, 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej aj „Občiansky súdny poriadok“ alebo „OSP“) ako vecne správne potvrdil. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením právneho vzťahu medzi účastníkmi ako vzťahu spotrebiteľského, ako aj s posúdením rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorú zákon sankcionuje neplatnosťou. Zdôraznil, že pokiaľ rozhodcovský súd svoju právomoc konať a rozhodnúť v spore medzi zmluvnými stranami vyvodil z neplatnej rozhodcovskej zmluvy, na rozhodcovský rozsudok sa hľadá ako na paakt, ktorý nie je spôsobilým exekučným titulom. K námietkam oprávnenej uviedol, že v prípade rozhodcovského rozsudku je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať jeho materiálnu vykonateľnosť kedykoľvek v priebehu exekučného konania a ak dospeje k záveru, že podmienky núteného vymáhania pohľadávky nie sú splnené, musí aj bez návrhu exekúciu zastaviť.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, v ktorom navrhla, aby dovolací súd uznesenia súdov oboch inštancií zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podanie dovolania odôvodnila tým, že:

- „a) súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (§ 241 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 237 písm. a/ OSP);
- b) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 241 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 237 písm. d/ OSP);
- c) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 241 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 237 písm. e/ OSP);
- d) súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 237 písm. f/ OSP);
- e) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonával náležité dokazovanie (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP);
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP).“

4. Skutočnosť, že dovolanie podala bez bližšej špecifikácie dovolacích dôvodov, oprávnená zdôvodnila krátkosťou času a hrozbou uplynutia lehoty na podanie dovolania, ktorej zmeškanie nemožno odpustiť. Poukázala na to, že jednotlivé dôvody podrobne rozvinula už v odvolaní, a preto nepovažuje za potrebné ich duplikovať. Napriek uvedenému konštatovaniu oprávnená následne doplnila svoje dovolanie podaním, v ktorom odvolaciemu súdu vytýkala predovšetkým to, že v rámci právneho posúdenia veci sa odvolával na nekonkrétne ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica 93/13/EHS“) a vnútroštátnych právnych noriem, v dôsledku čoho také právne posúdenie trpí vadami nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti a porušuje právo účastníka konania na súdnu ochranu podľa článku 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ďalej oprávnená polemizovala so závermi odvolacieho súdu, že „dohodnutá rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán ku škode spotrebiteľa; že žaloby, ktorých cieľom je uspokojenie nárokov z úverových zmlúv podáva v zásade len veriteľ z úverového vzťahu na ním zvolený rozhodcovský súd; že rozhodcovská doložka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná, čo vyplýva z formulárovej zmluvy, ktorej je súčasťou, teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, a preto povinný ako dlžník nemohol jej obsah ovplyvniť, keďže mohol len záväzok z úverovej zmluvy ako celok prijať alebo odmietnuť a že spotrebiteľ si len s ťažkosťou mohol byť vedomý následkov, ktoré uzavretie rozhodcovskej doložky v takomto znení spôsobí, a preto od neho nemožno vzhľadom na jeho úroveň informovanosti a jeho vyjednávaciu silu spravodlivo požadovať, aby porozumel jej významu.“ Vyššie uvedené závery odvolacieho súdu oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) označila za nedostatočne zdôvodnené a ničím nepreukázané domnienky súdu. Súdom zúčastneným na rozhodovaní tiež vytýkala, že sa nevysporiadali s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie a nezdôvodnili, prečo priamo aplikovali ustanovenia smernice 93/13/EHS napriek jej transpozícii do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Poukázala tiež na nesprávny slovenský preklad ustanovenia písm. q/ ods. 1 prílohy smernice 93/13/EHS v porovnaní s inými jazykovými verziami

(anglickou, českou, poľskou, nemeckou a francúzskou) a výkladové pravidlá, vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie.

5. V doplnení dovolania oprávnená tiež navrhla prerušiť dovolacie konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení s § 243c OSP a na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložiť Súdnu dvoru Európskej únie ňou koncipované prejudiciálne otázky.

6. Povinný sa k dovolaniu oprávnenej písomne nevyjadril.

7. Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané na poštovú prepravu 27. augusta 2012. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálné a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za ustanovenie § 9 boli vložené nové ustanovenia § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa ust. § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha vecí nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa ust. § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy vecí nevyplýva inak.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (ďalej aj „dovolací súd“), ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, najskôr skúmal, či je dôvodný návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP.

9. V zmysle návrhu oprávnenej mal dovolací súd predložiť Súdnu dvoru Európskej únie na rozhodnutie prejudiciálne otázky nasledovného znenia:

„Má sa ustanovenie písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že za každých okolností zakazuje rozhodovať spory v rámci spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky prostredníctvom rozhodcovských súdov v prípade, ak je rozhodcovská doložka individuálne dojednaná? V prípade zápornej odpovede Súdneho dvora na prvú otázku, je možné ustanovenie písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že mu neodporuje uzatvorenie takej rozhodcovskej doložky, ktorá ustanovuje, že „všetky spory vzniknuté zo zmluvy (vrátane sporov o platnosť, výklad alebo zrušenie) budú riešené a/ pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý vykonáva svoju činnosť na základe zákona a voči jeho rozhodnutiu možno podať žalobu o zrušenie všeobecnému súdu podľa zákona, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, alebo b/ pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde s tým, že ak ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku rozhodcovskej doložky, čo však neplatí, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu? Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujúc vnútroštátne procesné aj hmotnoprávne ustanovenia s

odkazom na smernicu 93/13/EHS, zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?"

10. Svoj návrh na prerušenie konania dovolateľka odôvodnila tým, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

11. Obligatorne prerušenie konania na účely podania prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie upravuje aj Civilný sporový poriadok, a to v ustanovení § 162 ods. 1 písm. c/, podľa ktorého súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvor Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, t. j. podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný článok 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva). Podľa § 438 ods. 1 CSP je toto ustanovenie možné primerane aplikovať aj v dovolacom konaní.

12. K podobnému návrhu na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne podobných exekučných veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť rozhodnutia z 21. marca 2013 sp. zn. 1Cdo/301/2012, z 30. apríla 2013 sp. zn. 2Cdo/386/2012, z 15. mája 2013 sp. zn. 6Cdo/431/2012, z 13. júna 2013 sp. zn. 3Cdo/441/2012, z 9. júla 2013 sp. zn. 5Cdo/371/2012, na ktoré dovolací súd v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, na účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c/ CSP má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod na prerušenie konania.

13. V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj smernica 93/13/EHS, z určujúceho hľadiska však zo strany súdov išlo o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch, ZRK a Exekučného poriadku). S poukazom na uvedené dovolací súd návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

14. Následne dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

15. Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď oprávnená toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (27. augusta 2012) dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávnenej neaplikoval ustanovenia novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku. Dovolací súd napriek absencii prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, v zmysle ktorého by právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely, mali ostať zachované, považoval tento svoj postup za súladný s ochranou legitímnych očakávaní dovolateľky (ako súčasti práva na spravodlivý proces), že spôsob prejednávania jej dovolania sa bude riadiť právnou úpravou platnou v čase začatia dovolacieho konania.

16. V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Oboer/5/2013, 1Oboer/48/2013, 1Oboer/148/2013, 1Oboer/189/2013 a 1Oboer/215/2013. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne, a preto ďalšie

dôvody už neuvádza (§ 452 ods. 1 CSP).

17. Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. a/, d/, e/, f/ OSP) a nevyšli najavo ani iné vady konania uvedené v § 237 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplýva ani z § 239 OSP, dovolací súd podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol dovolanie oprávnenej ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania povinného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

19. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.